

Historia spisów

Prezentacja: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011: Historia polskich spisów

Opracowane na podstawie archiwów Centralnej Biblioteki Statystycznej im. Stefana Szulca jako jedne z nielicznych w historii polski.

Pierwsze informacje liczbowe o ludności ziem polskich zaczęły się pojawiać – podobnie jak na zachodzie Europy – już w Średniowieczu, m.in.: w Kronice Galla Anonima (ok. 1113--1116) i bullach papieskich, a od XV w. także w księgach uposażeń biskupstw. Nieco później, bo od XVI w. zaczęto również wymieniać liczby mieszkańców w państwowych rejestrach podatkowych i lustracjach królewskich sporządzanych głównie dla celów fiskalnych i wojskowych.

Spis ludności Rzeczypospolitej 1789 r.

Spis ludności w Księstwie Warszawskim w 1808 i 1810 r.

Spis ludności i domów w Królestwie Polskim w 1827 r.

Spis ludności w Królestwie Polskim w 1897 r.

Spis ludności Galicji w 1910 r.

Główny Urząd Statystyczny powołany Reskryptem Rady Regencyjnej dnia 13 lipca 1918 r. już po roku działalności uzyskał ustawową regulację (ustawa z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej – Dz. U. Rz. P. Nr 85, poz. 464), od tego też momentu rozpoczęły się gorączkowe przygotowania do pierwszego powszechnego spisu ludności na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Spis ludności 1921 r.

Spis ludności 1931 r.

Spis ludności 1946 r.

Spis ludności 1950 r.

Spis ludności 1960 r.

Spis ludności 1970 r.

Spis ludności 1978 r.

Szósty kolejny spis w Polsce niepodległej, a jednocześnie czwarty w Polsce Ludowej, został przeprowadzony w dniach od 7 do 13 grudnia 1978 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 17 kwietnia w sprawie przeprowadzenia NSP 1978 r. odpowiadało standardom ówczesnych aktów prawnych regulujących sprawę statystyki. Nowe elementy można było zauważyć w formularzu mieszkaniowo-ludnościowym - formularz A tego spisu oraz w formularzu B, przeznaczonym do badań reprezentacyjnych ludności w zakresie migracji.

W NSP 1978 zastosowano sprawdzony wcześniej wzór ulotki - listu do mieszkańców. Po raz pierwszy zamieszczono informacje przeznaczone dla ludności, podające nazwisko rachmistrza i numer jego legitymacji. Określono także dzień i godzinę, kiedy pojawi się rachmistrz. Podobnie jak w spisach wcześniejszych wyposażono rachmistrza w legitymację. Składali oni także zobowiązanie dotyczące zachowania tajemnicy statystycznej i sumiennej realizacji obowiązków spisowych.

Spis ludności 1988 r.

Spis ludności 2002 r.

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002 został wprowadzony ustawą o spisie z dnia 2 grudnia 1999r. (Dz. U. z 2000r. Nr 1, poz. 1 i Nr 93, poz. 1026). Spis ludności i mieszkań był przeprowadzany w dniach od 21 maja do 8 czerwca 2002 roku razem z Powszechnym Spisem Rolnym.

Spis ludności 2002 obejmował osoby stale zamieszkałe na obszarze Polski, bez względu na fakt czy osoby te przebywały w kraju w czasie spisu, czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo. Spis był przeprowadzony w mieszkaniach oraz w innych zamieszkanym pomieszczeniach prowizorycznych oraz obiektach zbiorowego zamieszkania.

Spis ludności i mieszkań 2002 był badaniem szczególnym, ponieważ był pierwszym pełnym spisem po głębokich przeobrażeniach społeczno - gospodarczych i ustrojowych, jakie miały miejsce w latach dziewięćdziesiątych. Przeobrażenia te spowodowały zmiany w dotychczasowych procesach demograficznych oraz głębokie przemiany struktury społeczno - zawodowej ludności oraz pojawienie się nowych zjawisk, nieznanymi wcześniej na taką skalę, takich jak: bezrobocie, bezdomność, imigracja

cudzoziemców do Polski oraz nasilenie się krótkookresowych migracji zagranicznych Polaków, nowe formy własności mieszkań.